

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА КОДЕКСА НА ТРУДА

Параграф единствен. Точка 10 на чл.328, ал.1 се изменя така: “т.10 при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, а за доценти и старши научни сътрудници II степен – при навършване на 65-годишна възраст и за професори и старши научни сътрудници I степен, след преценка на научните степени на съответните организации – при навършване на 68 годишна възраст.

МОТИВИ

Разпоредбата на чл.328, ал. 1, т.10 от Кодекса на труда за възрастта за пенсиониране на хабилитираните лица заети с научно-преподавателска и научно-изследователска дейност във ВУЗ и Научните организации след придобиване на право на пенсия и осигурителен стаж е обща разпоредба и тя не може да се решава с частни специални закони като например, Законът за висшето образование и Законът за научните степени и научните звания.

Така както е документирана в настоящата редакция на Кодекса на труда тази разпоредба създава възможности на работодателя да прекрати трудовото правоотношение на изброените лица при навършване на 65 годишна възраст. По-високата засега възраст (от пенсионната възраст за задължителното обществено осигуряване, която се отнася за останалите работници и служители) е възприета с измененията от 2001 г. (ДВ,бр.25, от 2001 г.), за да се отчете високата професионална квалификация на тези лица и за позволи по-пълноценното им използване в научно-преподавателската и научно-изследователската дейност.

Заедно с това, разпоредбата в тази си редакция не е особено удачна поради следните съображения:

1. С намаляването на възрастта на професорите и ст.н.с.І ст. от 68 на 65 г. и изравняването с тези на доцентите с ст.н.с.ІІ ст. се прилага по същество изравнителен подход, който, първо, лишава ВУЗ и научните организации от висококвалифицирани кадри, и второ, лишава от всяка мотивация и хоризонт развитието на доцентите и ст.н.с ІІ ст.

2. В редица от развитите държави (Австрия, Норвегия, Гърция, Испания, Полша, Швеция) трудовите правоотношения след преценка на научните съвети на съответните ВУЗ и научни организации могат да се продължат от работодателя до навършване на 70 г. възраст. По такъв начин съвсем законно развитите общества използват високия капацитет на научно-изследователските и научно-преподавателските си кадри.

3. Както е известно хармонизирането на трудовото законодателство с това на ЕС води логично до постепенно увеличение на общата пенсионна възраст. Тази тенденция скоро ще доведе тази възраст до 68 г. Във връзка с това намаляването на възрастта за пенсиониране и изравняването ѝ с тази на останалите категории работници и служители не е оправдано и е израз на пренебрежение на ролята на науката за модернизиране и развитие на българското общество.

4. В предлагания законопроект не се включват докторите на науките, тъй като се отчита, че хора с такава научна степен освен в системата на образованието и науката могат да работят и в системата на производството, управлението и услугите и ще бъде неоправдано те да се отделят от общата категория на заетите в тези сфери.

5. Предлаганото изменение и допълнение на Кодекса на труда ще бъде включено и в Закона за висшето образование с предстоящия за приемане Закон за изменение и допълнение на закона за висшето образование.

Предстоящите изменения не ощетяват никого от системата на висшето образование и науката, защото развитието на кадрите става в съответствие със заеманите от кадрите щатни места.

06.11.2003 г.

Вносител:

н.п.проф. Петко Ганчев

н.п.проф. Димитър Камбуров

н.п.проф. Венко Александров

н.п.проф. Иван Козовски

н.п.проф. Огнян Сапарев

н.п.проф. Андрей Пантев

н.п.проф. Стоян Кушлев